

E D I T U R A   S C R I P T U M ®

NELĂMURIT?

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEIGER, ANDY

Nelămurit? Cele mai importante cinci întrebări existențiale care te pun pe gânduri / Andy Steiger cu Sheri Hiebert ; cuv. înainte: Sean McDowell. -

Oradea: Scriptum, 2022

ISBN 978-606-031-103-4

I. Hiebert, Sheri

II. McDowell, Sean (pref.)

Aprecieri pentru această carte

Andy Steiger este o voce unică printre autorii de pleoarii creștine. El înțelege cultura, are o abordare șarmant de tinerească și o pasiune neînfricată de a împărtăși Evanghelia. Mai presus de orice, Andy și-a exersat și și-a cizelat abordarea ani de zile prin cafenele și alte medii publice. Dacă vrei să înțelegi cum să abordezi cele mai controversate probleme ale vieții ca să poți răspunde mai eficient la cele mai presante probleme ale culturii, *Nelămurit?* este o carte absolut necesară.

—J. WARNER WALLACE, detectiv de cazuri nesoluționate,
autor al cărților *Cold-Case Christianity* și *God's Crime Scene*

Generația actuală își caută rostul în diverse direcții și pe diverse căi. Indiferent că membrii acesteia se consideră cugetători sau nu, cele cinci întrebări majore ale lui Andy Steiger continuă să fie puse într-o varietate excepțională de locuri, de la șuete zilnice la cafea, la diverse emisiuni sau în contexte formale. Abordarea adecvată a acestor subiecte poate face mai mult decât să ne stimuleze doar mintea. Găsirea răspunsurilor ne poate însufla viața într-un mod absolut încântător și satisfăcător. Din acest motiv, recomand din toată inima cartea lui Steiger ca un mijloc de antrenare în această căutare a sensului și a scopului suprem.

—GARY R. HABERMAS, Ph.D, distins profesor de cercetare
și director, Departamentul de Filosofie
din cadrul Liberty University și Seminarul Teologic.
autor al cărții *The Case for the Resurrection of Jesus*.

Andy Steiger a realizat ceva foarte dificil în lumea modernă. A scris o carte extraordinar de captivantă care abordează cele mai importante întrebări care hăituesc toți oamenii raționali de pe planetă. Și a făcut-o cu un fler înnăscut. Mi-a făcut mare plăcere să o citesc și sunt nerăbdător să le-o dau la mulți alții care au nevoie să o citească. Este o carte care aduce speranță și lumină tuturor – atât celui credincios, cât și celui mai inveterat sceptic. Sper că bisericile și grupurile de studiu biblic din America de Nord își fac timp să o studieze. Rar găsești o cale mai bună de a crește în har, adevăr și bucurie.

—CRAIG J. HAZEN, Ph.D, fondator și director
al programului de masterat în Apologetică Creștină,
Biola University, autor al cărții *Five Sacred Crossings*

Andy Steiger a scris o carte extrem de fluentă care explorează cinci dintre cele mai semnificative întrebări pe care le-ar putea pune cineva. Toată lumea cugetă la aceste întrebări într-un fel sau altul, dar puțini sunt dispuși să le discute fățiș și chiar mai puțini știu la cine să apeleze pentru o abordare profundă a acestora. Steiger nu contribuie doar cu idei teoretice la aceste întrebări, ci cu sensibilitate totodată. Multele sale ilustrații din realitate vor stârni zâmbetul uneori, iar altele vor frânge inima. Mai presus de orice, ele vor facilita elucidarea ideilor aduse în discuție și vor arăta cum pot fi aplicate aceste concepte în situații din viața reală.

—PAUL CHAMBERLAIN, Ph.D, director al
Institute of Christian Apologetics,
conferențiar universitar la cursurile
de Apologetică și Filosofie în cadrul
Trinity Western University (ACTS Seminary)

NELĂMURIT?

Cele mai importante cinci întrebări
existențiale care te pun pe gânduri

ANDY STEIGER

cu Sheri Hiebert

Cuvânt-înainte:

Sean McDowell

Editura Scriptum®
Oradea

*Proiect editorial apărut la inițiativa Cityside Education
str. Episcop Bemer Laszlo nr. 38, Oradea, România.*

Originally published in Canada under the title
Thinking: Answering Life's Five Biggest Questions
by Andy Steiger with Sheri Hiebert
by Apologetics Canada Publishing
32040 Downes Road, Abbotsford, BC, V4X 1X5 Canada
Copyright © 2015 by Andy Steiger
Published by arrangement with Apologetics Canada Publishing
and Cityside Education, Oradea, Romania

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Nelămurit?
Cele mai importante cinci întrebări existențiale care te pun pe gânduri
de Andy Steiger cu Sheri Hiebert

© 2022 Editura Scriptum®
str. Lăpușului nr. 28, 410264 Oradea - Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.
Prima ediție în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, toate citatele biblice folosite sunt NTR, Noua traducere în română.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN 978-606-031-103-4

Tiparul executat în U.E.

*Pentru Nancy,
prietenă mea cea mai bună,
și profunzii noștri cugetători,
Tristan și William.*

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	✘	11
<i>Cuvânt-înainte de Sean McDowell</i>	✘	13
<i>Prefață</i>	✘	15
Capitolul întâi: Care este sensul vieții?	✘	19
Capitolul doi: Există Dumnezeu?	✘	45
Capitolul trei: Toate religiile duc la Dumnezeu?	✘	79
Capitolul patru: De ce există rău?	✘	103
Capitolul cinci: Există viață după moarte?	✘	133
Capitolul șase: Viața de ucenic	✘	161
<i>Note</i>	✘	173
<i>Ghidul cititorului</i>	✘	195
<i>Despre autor</i>	✘	207
<i>Despre coautoare</i>	✘	209

Mulțumiri

↑
ți mulțumesc...

Sheri Hiebert, pentru toate eforturile și lacrimile cu care ai contribuit la acest proiect.

Nancy Steiger, pentru că ai făcut ca această carte să devină o realitate.

Chris Battle, pentru prietenia și bunăvoința ta de a contribui cu povestea ta la această carte.

DJ Hiebert, pentru că m-ai încurajat (Sheri) și m-ai ascultat cu răbdare chiar dacă în ultimele șase luni n-am vorbit despre nimic altceva decât această carte.

Marj Hiebert, pentru că mi-ai fost de mare ajutor (Sheri).

Steve Kim, pentru că m-ai ajutat să scriu clar și ordonat.

Jeff Bucknam, pentru că m-ai silit să fiu mai profund.

Kyle Meeker, fiindcă nu te-ai temut să mă faci să rescriu unele pasaje.

Marj Drury, pentru că ai fost o editoare și o susținătoare minunată.

Angelika Obradovich, Jon Pasiuk, Jane Omelaniec și Kelly Madland, pentru că ați contribuit la scrierea acestei cărți minunate.

Northview Community Church, pentru că ești o biserică minunată unde pot să cresc și să slujesc.

Cuvânt-înainte

Astăzi ne este foarte ușor să găsim răspuns la aproape orice întrebare care ne trece prin minte. Apăsăm de câteva ori pe tastatură și în doar câteva secunde accesăm mai multe informații, opinii și cunoștințe profunde decât puteam spera să aflăm într-o viață generațiile anterioare. La fel de ușor ne putem pierde în hățișul informațiilor. Ne trezim cutreierând traseele labirintice ale Wikipediei, explorând întrebări pe care nici nu știam că le avem, despre subiecte care cândva nici nu ne interesau.

Vasăzică, într-o cultură ca a noastră, suprasaturată de informații, am putea crede că nu mai există întrebări neexplorate care să merite abordate. O presupunere mai eronată nici că s-ar putea găsi. În ciuda faptului că trăim în epoca informației, cultura noastră este săracă atunci când vine vorba să asigure răspunsuri profunde la cele mai însemnate întrebări existențiale. *De ce existăm? Există Dumnezeu? De ce suferim? Ce se va întâmpla în viitor?* Acestea sunt întrebări la care cultura noastră are disperată nevoie de răspunsuri.

Acesta este motivul pentru care sunt emoționat că îți această carte în mâini. *Nelămurit? Cele mai importante cinci întrebări existențiale*

care te pun pe gânduri este o carte de actualitate. Ea răspunde celor mai importante întrebări existențiale cu o sinceritate, claritate, pasiune și profunzime revigorante. Andy este un povestitor înnăscut și are talentul de a depăna noțiuni complexe fără jargonul inițiatului și fără expresii extravagante care nu fac decât să deruteze. Dacă îți închipui că filosofia, istoria și teologia sunt plicticoase la culme, atunci această carte te va surprinde cu relevanța și perspicacitatea ei. Poveștile lui Andy nu te vor face doar să râzi și să plângi, ci te vor pune pe gânduri și te vor motiva să te concentrezi asupra celui mai important lucru: să-L iubești pe Dumnezeu și pe semenii tăi (Marcu 12:30-31).

Le sunt recunoscător celor de la *Apologetics Canada* pentru că ne-au oferit această carte demnă de apreciere când cultura noastră avea cea mai mare nevoie de ea. Rugăciunea mea este ca ea să te pregătească să schimbi lucrurile pentru Împărăția lui Dumnezeu într-o generație care are disperată nevoie și de har, și de adevăr.

—SEAN McDOWELL, Ph.D.,
Profesor la Biola University, vorbitor
și coautor al cărții *Dovezi în favoarea învierii*

Prefață

În 2010, am fost abordat de Velocity, o organizație creștină care susține concerte, spectacole de comedie și seminarii într-o cafenea din Port Moody, British Columbia. Aceștia se întrebau dacă aş fi dispus să susțin o serie de prelegeri pe tema acestor cinci întrebări existențiale majore din perspectivă creștină. „Sigur“, am spus.

Însă a existat o problemă. Aceștia sugerau să fac ceva ce ei nu mai făcuseră până atunci: doreau să susțin prelegerile în timpul programului obișnuit de funcționare. În mod normal, Velocity închiria cafeneaua care era închisă publicului în timpul evenimentelor lor. De data aceasta însă ei doreau să țină cafeneaua deschisă, permițând oamenilor să vină și să plece nestingheriți în timp ce eu vorbeam într-un colț.

Trebuie să recunosc că ideea m-a cam îngrijorat. Mintea mi s-a umplut de imagini cu barmani ostili și clienți supărați care aruncau cu pahare goale în tipul nebun care ținea morală nimănui în special. Cu toate că eram nițel îngrozit, eram totodată încântat să încerc.

După niscăi cercetări și mult bun simț, am încropit o listă cu cinci întrebări existențiale majore:

1. Care este sensul vieții?
2. Există Dumnezeu?
3. Toate religiile duc la Dumnezeu?
4. De ce există rău?
5. Există viață după moarte?

Am petrecut câteva săptămâni promovând seria de prelegeri, apoi a sosit momentul susținerii evenimentului în sine. Când am ajuns la *Gallagher's Coffee Bar & Cafe* în prima seară a evenimentului „The Big Five“, cum îi spuneam atunci, în cafenea era o liniște mormântală.

Oare chiar o să vină cineva?

Am început să aranjăm scaunele, în timp ce un muzician din localitate a început să-și instaleze echipamentul audio. Treptat, oamenii au început să se strecoare înăuntru. Apoi, în timp ce muzicianul cânta, cafeneaua a început să se umple cu oameni care veniseră pentru prelegere. Am fost șocat de răspuns! Ceea ce crezusem că va fi o mână de cafegii arțăgoși s-a dovedit a fi peste șaiszeci și cinci de persoane entuziaste înghesuie într-un spațiu neîncăpător. Între aceștia erau cugetători și adepți ai diverselor filosofii, inclusiv ateii, agnosticii, New Age și creștini. Pe când să încep, nu mai era loc în cafenea decât în picioare. În timp ce vorbeam despre sensul vieții, puteai auzi bâzâitul espressorului de cafea, pocnetul casei de marcat și oamenii savurând cafeaua. A fost grozav!

În timpul prelegerii, am observat destul de multe persoane care intrau din întâmplare în cafenea și care, spre surpriza mea, rămâneau. Am observat totodată oameni hoinărind sau plimbându-și câinii care se opreau la intrare și ascultau. „Oare ce gândesc oamenii ăștia?“ mă întrebam. „Chiar cred că sunt nebun?“ În prima parte a prelegerii am pus problema sensului vieții, apoi am făcut pauză ca să le dau voie oamenilor să discute întrebarea cu cei din jurul lor. Atmosfera s-a umplut de aroma cafelei proaspete, la fel și de conversațiile noastre.

Cafeneaua fremăta de emoție. Tot așezându-mă la diferite mese și ascultând ideile pe care le discutau oamenii, am sesizat că mulți dintre ei tânjeau mult să fie auziți și să discute această întrebare fundamentală. Oamenii din stradă nu conteneau să între și să se alăture discuțiilor.

În timpul care mi-a mai rămas, mi-am dat toată osteneala să abordez întrebarea într-un mod personal, logic și plin de pasiune. În definitiv, nu-mi doream decât să-i fac pe oameni să se gândească la aceste întrebări existențiale majore; prea des, cultura noastră a făcut ca aceste întrebări să pară fără răspuns. Acesta este motivul pentru care cred că prelegerile au avut un impact atât de puternic; numai că în zilele noastre nu sunt prea multe locuri în care poți merge să porți conversații semnificative despre problemele majore ale vieții.

Seara a decurs atât de bine încât proprietarul cafenelei a trebuit să împingă la propriu oamenii afară din cafenea ca să poată închide peste noapte. Ne-a invitat cu nerăbdare să revenim cu următorul subiect. Dezbaterile au continuat în următoarele cinci săptămâni. Proprietarul a făcut un profit frumușel, iar eu am învățat multe lucruri. De atunci, am susținut sute de prelegeri pe aceste subiecte în cafenele, în baruri, la universități, în licee, la conferințe și în biserici. Până la urmă, aceste prelegeri au contribuit la crearea unui DVD și a acestei cărți, cunoscute laolaltă ca *Seria Thinking*. Această serie este menită să ajute biserica să se raporteze la o cultură care are nevoie disperată de răspunsuri. *Seria Thinking* este totodată un curs online care poate fi absolvit pentru credite sau pentru o diplomă.

Această serie este rezultatul unor ani de cercetări și dezbateri pe aceste teme. Vei constata că cele cinci întrebări existențiale majore sunt strâns legate între ele și, atunci când sunt puse laolaltă, explică lămurit de ce Isus este Vestea Bună. Așadar, fie că ești novice la acest gen de dezbateri, fie că ești profesionist, nădăjduiesc ca această carte să faciliteze expunerea ta la noi idei și opinii, precum și să te încurajeze în străduințele tale de a le răspunde altora la aceste întrebări importante.

Pentru mai multe informații legate de *Seria Thinking*, cursul online sau pentru găzduirea propriei dezbateri, accesează www.thinkingseries.com

Capitolul întâi

Care este sensul vieții?

Adoua zi după absolvirea facultății, am urcat într-un avion cu destinația Kathmandu, Nepal. Am visat încă din copilărie să fac o excursie în Himalaya și să văd cel mai înalt munte din lume. Sperasem să escaladez Everestul cu un bun prieten, însă, în ultima clipă, prietena lui l-a amenințat că se va despărți de el dacă se duce, așa că m-am trezit plecând în călătorie de unul singur. Ironia este că atunci când am ajuns în Nepal, el mi-a scris un e-mail în care-mi spunea că ea l-a părăsit oricum. Așa-i trebuie!

Timp de trei săptămâni, am făcut *teahouse-trekking*¹ prin Himalaya însoțit de Sung, un șerpar între două vârste, pe care l-am plătit ca să mă îndrume până la tabăra de bază din Everest. Sung m-a călăuzit prin văi și trecători, menținându-mă pe drumul cel bun și arătându-mi piscurile montane de-a lungul drumului. Am traversat cinci din cei mai înalți munți; aceștia se înalță unul după altul, maiestuoși pe fundalul cerului albastru închis și al norilor cirrus. Aceste piscuri erau într-adevăr mărețe și amenințătoare. Deseori treceam pe lângă nesfârșite caravane de iaci împovărați cu bagaje și mâncare pentru următoarele expediții.

Într-un sfârșit am ajuns la tabăra de bază din Everest. Sung, care era un șerpaș renumit și care escaladase de multe ori Everestul înainte, mi-a făcut cunoștință cu alți șerpași și alpiniști occidentali veniți acolo cu dorința de a escalada un vârf al faimosului Everest. Multe dintre aceste echipe erau acolo de luni întregi pentru aclimatizare, pentru fixarea de frânghii și pentru construirea de tabere pentru escaladare. Țin minte că am discutat cu un om de afaceri din Los Angeles care voia cu disperare să ajungă pe culme. O poză cu el pe acest vârf exclusivist era un trofeu pentru care era dispus să plătească și să riște totul. Din conversația noastră a fost limpede că el n-a venit aici de dragul alpinismului, ci pur și simplu ca să adauge acest vârf prestigios pe lista lui de realizări.

Experiența mea în această tabără m-a nedumerit: de ce s-ar supune oamenii la atâtea cazne, de ce și-ar risca viețile doar ca să aibă șansa să escaladeze un munte? Însă, în timp ce coboram munții Himalaya ca să mă întorc la Kathmandu, am început să realizez că nici eu nu eram prea diferit de ei.

Sistemul de castă profesională

Am crescut într-o familie săracă și destrămată. Părinții mei au divorțat când eu aveam patru ani, iar mama a rămas să ne crească singură pe noi, cei patru copii. Ne-am mutat din Redding, California, în Portland, Oregon, neavând nimic cu ce să o luăm de la capăt. Mama a muncit din greu la o bancă pentru a avea grijă de noi toți. A făcut tot ce i-a stat în putință să ne ofere o șansă în viață. În multe privințe, mama și-a sacrificat propriile visuri și năzuințe de dragul nostru. Probabil din cauza asta n-am uitat niciodată modul în care mă trăgea deoparte în copilărie și îmi zicea: „Andy, știi că vei face lucruri mărețe în viața ta.“

Știu că mama îmi spunea cuvintele acestea ca să mă încurajeze, în schimb ele au devenit o povară pentru mine! Când ești copil, e ușor să faci lucruri mărețe, de pildă să scapi de scutece sau să înveți să te dai cu bicicleta. În cazul meu însă, pe măsură ce creșteam, lucrul acesta a devenit tot mai complicat. Adevărul este că nu voiam să o